

Mededelingenblad van de Stichting Erfgoed Goirle
"De Vyer Heertganghen"

Verschijnt 3x per jaar

Secretariaat/redactie:

Adres: Nieuwe Rielseweg 41-43, 5051 PD Goirle

Email: secretariaat@heemkundekring-goirle.nl

Telefoon: 013 5348972

Heemactiviteiten weer opgestart....

Het is even wennen maar de coronamaatregelen zijn echt opgeheven en we mogen weer naar theater, museum, concert en daarbij ook gewoon binnen in het café of restaurant of buiten op het terras iets eten en drinken. Ook evenementen met grote groepen deelnemers zijn weer toegestaan. Het begon met carnaval en nu bijna veertig dagen later mogen we er ook met Pasen weer volop op uit zelfs zonder Corona-toegangsbewijs, mondkapje en andere beperkingen.

We hebben een heel bijzondere maand maart achter de rug met veel zon en nauwelijks een spatje regen. Dat heeft ons volop gelegenheid geboden van de vroege lentenatuur te genieten. Pasen staat nu voor de deur en misschien wat minder een familiefeest dan Kerst geven de tradities met eieren zoeken, eieren schilderen voldoende mogelijkheden er een gezellig familiegebeuren van te maken.

We hopen de komende periode weer veel mensen naar het heem te kunnen trekken. Het museum is weer geopend op de eerste en derde zondag van de maand, rondleidingen voor groepen (familiedag, personeels-uitje) zijn weer mogelijk en zelfs een bruidspaar kan er voor kiezen elkaar in de heemschuur - ingericht als trouwlocatie - het ja-woord te geven.

Ook van de scholen, die we door de lockdown maatregelen meer dan 2 jaar niet hebben kunnen ontvangen, hopen we dat ze de weg naar het heem weer weten te vinden zodat we de jeugd wezenlijke zaken kunnen meegeven over de geschiedenis van hun dorp. Want, wie het verleden kent, begrijpt het heden.

= Lezingen en excursies =

Nadat de werkgroep in het najaar de draad van Lezingen en Excursies na anderhalf jaar weer had opgepakt met drie uitgestelde activiteiten, heeft zij begin dit jaar toch weer twee activiteiten moeten cancelen door de beperkende maatregelen wegens de vierde coronagolf. Zo is de rondleiding door kerk St. Jan Goirle (J. Wijdemans) + Orgelconcert (R. Nederlof) op 24 januari 2022 niet door kunnen gaan en is ook de lezing van Astrid de Beer over de textielindustrialiegeschiedenis die op 22 februari was gepland, gecancelled. Wellicht kunnen deze activiteiten in het najaar alsnog georganiseerd worden.

Op dit moment zijn de beperkingen voorbij en we hebben in maart weer twee activiteiten kunnen realiseren.

Lezing door Jan van Eijck: Een galerij van Brabantse dokters

dinsdag 15 maart 2022 om 20.00 uur in wijkcentrum De Wildacker te Goirle

Voor een zeer aandachtig gehoor van meer dan veertig heemvrienden hield de voorzitter van de Stichting Erfgoed Goirle "De Vyer Heertganghen",

de heer Jan van Eijck, in De Wildacker een lezing met als titel: "Een galerij van Brabantse dokters". In zijn zeer boeiende lezing, ondersteund door

royaal beeldmateriaal, schetste onze voorzitter stapsgewijs de geschiedenis van de geneeskunde vanaf de 16^e tot de 20ste eeuw.

In de lezing passeerden 13 Brabantse dokters de revue, te beginnen met Johannes Goropius Becanus, die als Jan van Gorp in 1519 op Gorp werd geboren en het bracht tot lijfarts van koning Filips II. Behalve geneesheer was deze Johannes ook filosoof en taalkundige.

Jan van Eijck staat bekend als een boeiende verhalenverteller beschikkend over een rijke dosis aan feitenmateriaal dat door zijn sprankelende woorden tot leven komt. Op hem is van

toepassing het gezegde dat als men er een muntje instopt hij eindeloos doorgaat met verhalen vertellen.

Gegeven het feit dat Jan van Eijck ook arts is en met veel verbaal talent is gezegend is de gelijkennis met Johannes Goropius Becanus zeer goed te verdedigen.

Of Jan van Eijck als een verre nakomeling van Johannes van Gorp moet worden aangemerkt is tot heden nog niet onderzocht.

Clemens Crombach

Werkgroep lezingen en excursies

Excursie naar Oirschot, woensdag 23 maart 2022

Het is woensdag 23 maart 2022 als 32 leden van Heemkundige kring uit Goirle zich naar Oirschot begeven. Door wegafsluitingen en wegomleggingen was het voor sommigen een hele toer om zich op tijd te melden. De middag werd opgesplitst in drie delen:

1. Inleiding; geschiedenis van Oirschot
2. Rondleiding door Oirschot o.l.v. de gids
3. Evaluatie op het terras

Ad.1 We werden met koffie en een welkomstwoord ontvangen in het zgn. Boterkerkje aan het Vrijthof. Dit kerkje dateert uit de 12de eeuw en is opgetrokken in tufsteen en is in romaanse stijl gebouwd. Het was waarschijnlijk de eerste parochiekerk van Oirschot. In 1664 kregen de scheepenen toestemming van de Raad van State het kerkje als waag te gebruiken waar voornamelijk boter werd opgeslagen. Sinds 1800 wordt het gebruikt voor de Nederlands-Hervormde eredienst. Bijzonderheden: de 13de-eeuwse houten kapconstructie en het Ludovicus de Backer orgel uit 1751.

Ad.2 Vervolgens wandelden we een eindje de Molenstraat in tot aan huize Groenenberg, een fraai kanunnikenhuis met trapgevel. Het is in 1613 door Jan Daems van Nuenen als gasthuis gesticht. Tot het gasthuis behoorden ook de vijf naastgelegen eenvoudige woonhuisjes. Daarna ging het naar het marktplein, het hart van het dorp. Het is een van de mooiste marktpleinen van Brabant. Dit marktplein is beschermd dorpsgezicht. Het meest indrukwekkende gebouw in Oirschot is de gotische Sint Pietersbasiliek op de Markt. Deze kerk is gebouwd omdat de Lieve

Vrouwekerk (Boterkerkje) te klein was geworden. In 1207 bestond in Oirschot al een kapittel waarvan waarschijnlijk een grote kerk verbonden was. De kerk is enkele keren verwoest door brand en oorlogsgeweld waardoor o.a. beroemde houten koorbanken verloren zijn gegaan. Een ander bijzonder gebouw aan de Markt is het Stadhuis. Dit gebouw dateert oorspronkelijk uit 1463. Na een grote brand in 1513 heeft men het herbouwd in zijn oude glorie. Dit gebouw werd oorspronkelijk als markthal gebruikt voor zuivelproducten en dergelijke, maar in de 18e eeuw kwam de gemeenteraad er bijeen, en kwamen er ook voorzieningen om het recht te voltrekken, zoals een schandpaal en een aantal cellen voor het uitzitten van lichte straffen. Wij kregen geen straf, wel een borreltje vooraf.

Ad.3 Na een redelijk uitvoerige inleiding én fraaie stadswandeling met uitleg konden we ons gaan verpozen in de voormalige brouwerij De Kroon aan de Koestraat. Na een grote renovatie/verbouwing is hier sinds 2015 "Brouwerij Vandeoirsprong" gevestigd. Heerlijk genieten van een verfrissend drankje in het zonnetje op het terras konden we terugkijken op een mooi en waardig middagje Oirschot met dank aan heemkunde kring De Heerlijkheid Oirschot.

Kees Wouters

Werkgroep Lezingen & Excursies

Brabant Bokaal

In de nieuwsbrief van december hebben we uitgebreid aandacht besteed aan de Brabant Bokaal 2021 van Jan van Eijck maar daarbij en wellicht ook wel een beetje daardoor hebben we over het hoofd gezien dat nog een lid van onze kring een jaar eerder al geëerd was met een Brabant Bokaal waar toen wegens Corona nog geen aandacht aan was gegeven. Die omissie willen we nu graag rechtzetten.

Brabant Bokaal 2020 voor Ineke Strouken

Omdat de uitreiking van de Brabant Bokalen in 2020 vanwege de coronamaatregelen geen doorgang kon vinden, zijn ook de bokalen van 2020 tijdens de ceremonie van 6 december 2021 uitgereikt door commissaris van de koning Ina Adema. Een van de drie bokalen van 2020 is toegekend aan Ineke Strouken. Zij kreeg de onderscheiding voor haar gedreven, vasthoudende en langdurige inzet voor het Brabants immaterieel erfgoed, waaronder tradities uit het dagelijkse leven. Door haar bijdrage is de maatschappelijke relevantie van levend erfgoed op de kaart gezet.

En hoewel Ineke in Oirschot woont en actief is bij de Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot is zij al heel lang lid van onze heemkundekring. Zoals ze zelf aangeeft: mijn roots liggen in Goirle en daar heb ik als heel jong meisje - ik zat nog op de basisschool - de liefde voor heemkunde, volkscultuur en immaterieel erfgoed gekregen. In feite stond de heemkundekring aan de basis van mijn

werk. We willen haar daarom hier ook graag nog een keer in het zonnetje zetten.

Albert Oude Ophuis

Terugblik actie Stickeralbum “Goed leven in Gemeente Goirle”

Wat hebben we een geweldige leuke, drukke tijd achter ons liggen.

Welke zul je denken, niets van gemerkt? Nou wij wel hoor. Het gaat over de actie, gesponsord door A.H., van Hogendorpplein, waarvoor ik ze heel dankbaar ben, want om het zelf te betalen zat er niet in. Ik ben de initiator van dit Goirlese boek. Ik had er al een van Tilburg en inmiddels ook van Hilvarenbeek. Welke 2 boeken ik eigenlijk erg druk vindt met heel veel foto's op de achtergrond en daarop weer alle andere afbeeldingen. Nee, dan dit boek van Goirle, rustig, goede uitleg, bijna geen randen om de foto's en een stevig boek om in de kast te zetten.

Wat eraan vooraf ging.

Toen de actie was goedgekeurd werd de 1^e vergadering snel belegd. In samenwerking met de supermarkmanager van de A.H., Tahnee Otten, vormgever Matthias van Retrospectboekproducties (die dit varkentje al vaker had gewassen), en de groep van de Heemkunde Kring die zouden proberen, samen met mij, dit boek voor elkaar te krijgen. We hadden uiteindelijk ca. 6 weken de tijd om het boek vol te krijgen, juiste informatie erbij, afbeeldingen per categorie ingedeeld. Elke foto moest beoordeeld worden en zeker vrij van rechten zijn, dus regelmatig moest er navraag zijn voor goedkeuring bij belanghebbende. Jeetje, dat was wel een dingetje, er moest ook veel (216 afbeeldingen) en snel geleverd worden.

In het vorige heembericht vindt u al informatie terug over dit boek.

Wat er allemaal na de A.H.- actie gebeurde.

Menig Goirlenaar zat met halfvolle boeken en/of heel veel dubbele plaatjes. Wat moet je er dan mee! Gemma v.d. Klundert had samen met Marion Schenning en met Gerrit v. Heeswijk een nieuwe actie op touw gezet. We zijn alle halfvolle boeken vol gaan maken, middels oproepen in het Goirles Belang en op facebook. En met goedkeuring van de sponsor was besloten om de complete boeken die we middels inzameling van dubbelen toch voor elkaar kregen te verkopen met als doel, de opbrengst te schenken aan

diverse organisaties. Nog net voor de kerstdagen waren al diverse boeken volgemaakt en/of gekocht, veel meer dan we hadden voorzien. In de loop van eind december tot en met eind januari hebben we in totaal ruim 300 boeken uitgedeeld en verkocht. We hebben voor de Voedselbank Goirle, Stichting Leergeld, de Zonnebloem afdeling Goirle en Stichting Erfgoed Goirle een bedrag van ruim € 2800,00 vergaard en uitgedeeld. We hebben diverse verzorgingshuizen, dagopvangadressen in en buiten Goirle, en zo nog meer voorzien van gratis boeken.

Ik zei telkens weer, een halfvol boek staat uiteindelijk op de nominatie om in de container te belanden. Een vol boek bewaar je graag voor jezelf, familie, vrienden of nageslacht. Het is ook een mooi bewaarboek geworden. Vandaar die nieuwe inzet. En vooral ook omdat ik me realiseerde dat veel mensen niet in de gelegenheid waren om alle plaatjes te verzamelen voor een vol boek.

De actie tijd was hiervoor te kort. We hopen dat dat gemis voor velen van hen, door onze inzamelingsactie, is opgelost. Mede dankzij alle geschonken plaatjes van klanten van AH die deze plaatjes dubbel hadden. De reacties van vele mensen die het boek kwamen halen waren hartverwarmend en vaak kreeg ik te horen dat de oudere generatie hiermee weer veel verhalen te vertellen had tegen de jongere generatie. Vele herinneringen kwamen bij hen terug.

Mijn reactie hierop is eigenlijk, dat historie van Goirle leeft en middels dit boek een stevig impuls heeft gekregen. Ik hoop ook dat mede hierdoor de belangstelling voor de historie en voor de Heemkunde Kring Goirle hiermee ook een impuls heeft gekregen. Zij verdienen dat.

En samen mogen we supertrots zijn op het eindresultaat.

Misschien tot nog meer. Ik zou het zo weer doen...

Gemma van de Klundert- Bertens.

= Heemberichten allerlei =

Vragen van en aan het Heem

Via de website of via het emailadres schutsboom@heemkundekring-goirle.nl krijgen we regelmatige vragen over onderwerpen die betrekking hebben op genealogie, monumenten, wijken en straten, toponiemen e.d. Ook wij hebben af en toe vragen. Wij vonden in een doos enkele glasnegatieven waarvan we graag willen weten wie er op staan.

Deze periode vragen wij u...

Wie herkent toevallig een of meerdere van deze personen?

U kunt uw antwoord mailen naar secretariaat@heemkundekring-goirle.nl

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 5

Foto 4

Gôolse Geheimen

Klik op de link naar [Gôolse Geheimen](#) en bekijk het aanbod van wandelroutes, fietsroutes en bezoekmogelijkheden van de Gôolse geheimen. Op zondag 27 maart is men weer gestart met de maandelijkse wandeling. De wandeling liep van het Kloosterplein naar de St Jan, waar uitgebreid werd stilgestaan bij de geschiedenis van de kerk. Daarna door richting het Bankven langs de plek waar de watermolen heeft gestaan en waar het oude zwembad zich bevond.

De Koerier nr.92, maart 2022 (kwartaalblad van Brabants Heem)

Klik hier om [De Koerier nr. 92 \(maart 2022\)](#), het kwartaalblad van de stichting Brabants Heem te bekijken. U wordt doorverbonden met een pagina op onze site en kunt daar het pdf-bestand openen.

Laatste Reuzennieuwsbrief, november 2021, nr. 16

De [Reuzennieuwsbrief](#) verschijnt periodiek. Reuzen en reuzinnen behoren tot het immaterieel (cultureel) erfgoed. Reus Toon mee 't vèèreke en reuzin Johanna Abcovia symboliseren de identiteit van de Rielse en Goirlese gemeenschap.

Onderhoud van het Heemerf (vacatures)

Het heemerf vraagt continue allerlei onderhoudswerkzaamheden. Reparaties aan de gebouwen, schilderwerkzaamheden, aanpassingen van de inrichting etc. Voor deze klussen en ook voor de steeds terugkerende onderhoudswerkzaamheden van het heemerf, zoals het vrijhouden van de paden, het schoonhouden van de bestrating, het snoeien van bomen en struiken, het verwijderen van bladafval uit de dakgoten etc. kunnen we nog wel wat extra handen gebruiken.

!! Vrijwilligers gezocht voor onderhoud heemerf en tuin !!

Lijkt het u wat om onze onderhoudsgroep te versterken, loop dan een keer binnen op een donderdag- of zaterdagochtend (dan zijn heemvrijwilligers op allerlei gebied aan het werk) en kunnen we bekijken welke activiteiten u het meest aanspreken.

Voorjaarsevent op Heemerf

Op zaterdag 9 april vindt op het Heemerf het jaarlijkse voorjaarsevent plaats. Er wordt een informatiemarkt ingericht, er zijn tuinprijzen, kinderactiviteiten, u kunt gratis tuinadvies krijgen, er is een imker, er zijn biologische boerenproducten te koop en u kunt een tuintegel ruilen voor een plantje.

De organisatie is in handen van Biodiversiteitsteam *Groei en Bloei* en vrijwilligers van de heemkundekring.

De toegang is gratis en u bent welkom van 11.00 – 16.00 uur

Toffe tuinen

Doordat de coronamaatregelen zijn opgeheven kan de route langs de toffe tuinen in Tilburg en omgeving eerder in het seizoen gehouden worden. Vorig was de datum 11 en 12 september, dit jaar zijn de tuinen te bezoeken op 18 en 19 juni. De route van Toffe Tuinen is een activiteit van de stichting Op Groene Voet uit Tilburg. Het aantal bezoekers was vorig niet hoog omdat Goirle tot het buitengebied van de route behoorde maar door het aangename weer en de aanwezigheid van een aantal heemvrijwilligers waren het toch gezellige middagen. Voor dit jaar hebben we nog we nog niet definitief besloten mee te doen met de activiteit.

Aansluiting Brabant Cloud; vrijwilligers gezocht voor het digitale archief

Het overzetten van onze computerbestanden naar de databestanden van de Brabant Cloud heeft de afgelopen periode een flinke stap voorwaarts gemaakt. Na de boeken, de museumcollectie, de bidprentjes en de documenten zijn nu ook de foto's overgezet naar het online systeem van de Brabant Cloud. Rest nog het bestand met de kranten- en tijdschriftartikelen. Het bewerken en invoeren van nieuwe gegevens is nu niet meer gebonden aan een computer op het Heem maar kan ook thuis gebeuren.

Bij het archiveren gaat het onder meer om het scannen van foto's, het invoeren van gegevens bij die foto's, het controleren van de gegevens die reeds ingevoerd zijn, het mee gaan helpen bij het invoeren van de gegevens die we al jarenlang invoeren uit het Goirles Belang en het Goirles Nieuwsblad. Degenen die nu aan deze werkzaamheden deelnemen kunnen wel wat hulp gebruiken. Bij zo'n groot ledenbestand moet er toch wel iemand te vinden zijn die dit graag wil doen? Wie komt eens kijken of dat iets van zijn of haar gading is? U weet toch dat we op donderdag- of zaterdagochtend aanwezig zijn? Kunt U dan niet dan is een afspraakje zo geregeld want dit werk kan ook thuis gedaan worden (na de nodige uitleg uiteraard).

= Nieuwe titels bibliotheek =

In de afgelopen periode (augustus – december 2021) konden we de volgende titels aan de bibliotheek toevoegen:

- Buitenbeentjes maakten 146 jaar de dienst uit in de heerlijkheid Tilburg en Goirle. John van Erve, 2021
- We hebben gezongen en niks gehad. Janssen, 1984
- Het spel is nog niet uit. Jan Naaijken, 1994
- Tilburgs Prentebuuske deel 10. Grôot fist meeij klèèn èèrepel. Ed Schilders, 2009
- Het laatste bedrijf. Spaendonck, 2004
- Daarom Tilburg, Fotoboek
- Brieven en Dagboek van den Utrechtschen Vrijwilligen Jager Piter Jacob Costerus 1830-1831. Boer, 1917
- Moordhoek. Ed Schilders, 1988
- Hier is het echt. Rondgang door zes historische dorpskernen. Heemkundige kring Ionnes Goropius Becanus Hilvarenbeek en Diessen, 2020
- Historisch Alphen. Heemkundekring Carel de Roy Alphen en Riel, 2020
- Trots op Tilburg. Heemkundekring Tilborch, 2019
- Tilburgs Prentebuuske deel 11. 'k zie oe daar zo gèère ligge... Ed Schilders, 2012

De boeken staan in een kast in de vergaderruimte op het heem en kunnen daar worden ingezien. Heemleden kunnen boeken ook voor een beperkte periode lenen. Het heem is geopend op donderdag- en zaterdagochtend.

= Schenkingen =

Wat betreft schenkingen is het een rustige tijd geweest. Toch hebben sommigen misschien van de extra tijd thuis gebruik gemaakt om hun eigen archief op te schonen en kwamen daarbij dingen tegen die hen aan het heem deden denken:

- Aquarel van frater Paschalius, voorstellende de boerderij van de familie van de Pol aan de Dorpsstraat in Goirle (C. van de Pol).
- Aquarel van frater Paschalius, voorstellende de Open Hof school aan de Frankische Driehoek (C. van de Pol).
- Fotocollectie van fotograaf R. van Boxtel (Fam. van Boxtel).
- Archiefstukken van het opgeheven Operakoor Crescendo
- Archiefstukken van de Goirlese reddingsbrigade "Waterzoekers".
- Oude stafkaart van ca 1908 van Goirle e.o.
- Zakelijk huishoudboekje van J. J. Brock, Abcovenseweg 23a. (J. Brock).
- Fotoalbum van de eerste KNOV beurzen in de Haspel 1975-1980. (J. Brock).
- Diverse foto's betreffende pater Jan Brock en pater Jac Sier. (J. Brock).
- Boeken verzameling van Cees Robben. (Fam. Robben).
- Diverse papieren van Cees Robben betreffende zijn onderzoeken op genealogisch en heemkundig gebied van 1965-1977. (Fam. Robben).
- Beeldje van een wever. (Fam. P. Hoskens).
- Bidprentjes verzameling van J. Spijkers met duizenden prentjes.
- Siervaas van de oorlog, gemaakt ter herdenking (H. Bosch).
- Zoutvat voor in de keuken (A. Straathof).

= Agenda =

Za 9 april 2022	Voorjaarsevent Groei en Bloei op Heemerf "De Schutsboom";
Di 19 april 202	Excursie Schijnvliegveld De Kiek, Riel;
Wo 25 mei 2022	Heemreis Oudenbosch;
Za/zo 18,19 juni 2022	Openstelling heemerf in kader van Toffe Tuinen (onder voorbehoud);
Sept 2022	Excursie (middagsessie), vermoedelijk Turnhout;
Okt. 2022	Lezing Textielindustrie Tilburg en Goirle (onder voorbehoud);
Nov.2022	Rondleiding kerk Sint Jan Goirle Incl. klein orgelconcert (onder voorbehoud).

- Ω -